

Sygn. akt III AUa 174/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Pietkun
Sędziowie:	SSA Stanisława Kubica (spr.) SSO del. Ireneusz Lejczak
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku T. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wysokość podstawy wymiaru emerytury

na skutek apelacji T. K.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 9 listopada 2011 r. sygn. akt V U 959/10

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca T. K. w odwołaniu od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 22 stycznia 2010 roku, przeliczającej wnioskodawcy dotychczasową podstawę wymiaru emerytury poprzez uwzględnienie najniższego wynagrodzenia za okres pracy za granicą oraz korygującej przyjęte wynagrodzenia za rok 1967 roku, domagał się jej zmiany poprzez przyjęcie do ustalenia podstawy wymiaru jego emerytury wynagrodzenia roczne wykazane w Legitymacji Ubezpieczeniowej.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca T. K. od 7 kwietnia 2003 roku pobiera emeryturę przyznaną mu decyzją ZUS Oddział w O. z dnia 4 czerwca 2003 roku. W tej decyzji pierwszorazowej wysokość podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy była wyliczona przy przyjęciu wynagrodzeń z 10 lat kalendarzowych od 1 stycznia 1984 roku do 31 grudnia 1993 roku przy przyjęciu „o” wynagrodzeń za lata 1983 – 1993. Wyliczony z tych lat wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyniósł 15,01%. Emeryturę podwyższono do kwoty najniższej emerytury 552,63 zł od 1 czerwca 2003 roku. Decyzją z dnia 30 czerwca 2003 roku przeliczono wnioskodawcy podstawę wymiaru emerytury w oparciu o nowe dowody płacowe, z 20 lat kalendarzowych 1971 – 1974, 1976 – 1982, 1984 – 1988 wwpw ustalono w wysokości 81,32%. Wysokość emerytury ustalono na kwotę 998,37 zł. Kolejną decyzją z dnia 10 lipca 2003 roku organ rentowy przeliczył świadczenie przy przyjęciu w podstawie wymiaru wwpw 132,86% wyliczonego z 20 lat kalendarzowych: 1961 – 1962, 1966 – 1969, 1971 – 1974, 1977 – 1981, 1996 – 1998, 2000, 2002. Wysokość emerytury wzrosła do kwoty 1.817,01 zł. Po uzupełnieniu przez wnioskodawcę dowodów płacowych decyzją z dnia 15 września 2003 roku ZUS przeliczył wnioskodawcy podstawę wymiaru emerytury z 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia 1961 – 1974, 1977 – 1981, 2002. Wyliczony z tych lat wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyniósł: 146,51%. Wysokość emerytury wzrosła do kwoty 1.957,76 zł. 15 grudnia 2009 roku T. K. złożył wniosek o ponowne przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o dołączone dowody: umowę z dnia 17 grudnia 1981 roku z Centrum (...) w W. o skierowanie do pracy w Libii na okres od 21 stycznia 1982 roku do 20 stycznia 1983 roku oraz dokumenty przedłożone już wcześniej do wniosku o emeryturę w 2003 roku takie jak legitymacja ubezpieczeniowa z Fabryki (...) w B. z lat od 1963 roku do 1967 roku oraz kartoteki płacowe z lat 1978 – 1981 roku. Decyzją z dnia 22 stycznia 2010 roku ZUS przeliczył wnioskodawcy wysokość emerytury, przy przyjęciu do podstawy wymiaru wynagrodzeń z 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. z lat 1961 – 1974, 1978 – 1981 i 2002 przy uwzględnieniu kwot minimalnego wynagrodzenia pracowników w podstawie wymiaru za okres pracy za granicą. Wyliczony z tych lat wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyniósł 146,51%. Do wyliczenia tego wwpw ZUS przyjął: za rok 1961 - 15.950 zł, za rok 1962 - 21.000 zł, za rok 1963 - 23.800 zł, za rok 1964 - 24.000 zł, za rok 1965 - 28.200 zł, za rok 1966 - 45.528 zł, za rok 1967 - 41.663 zł, za rok 1968 - 45.584 zł, za rok 1969 - 47.011 zł, za rok 1970 - 40.953 zł, za rok 1971 - 60.650 zł, za rok 1972 - 68.590 zł, za rok 1973 - 73.670 zł, za rok 1974 - 53.635 zł, za rok 1977 - 70.670 zł, za rok 1978 - 85.664 zł, za rok 1979 - 93.171 zł, za rok 1980 - 93.011 zł, za rok 1981 - 96.558 zł, za rok 2002 - 15.181,07 zł. W okresie zatrudnienia w Fabryce (...) w B. od 10 lipca 1957 roku do 30 września 1970 roku wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie miesięczne w wysokości: od 17 lutego 1961 roku - 1.400 zł, od 1 lipca 1961 roku - 1.600 zł, od 1 kwietnia 1962 roku - 1.800 zł, od 1 lutego 1963 roku - 2.000 zł, od 1 stycznia 1965 roku - 2.300 zł, od 1 lipca 1965 roku - 2.400 zł, od 1 lipca 1966 roku - 2.500 zł, od 1 lipca 1967 roku - 2.900 zł, od 1 sierpnia 1968 roku - 3.100 zł. W kwestionowanych latach wnioskodawca uzyskał wynagrodzenie w: 1963 roku - za styczeń 1.800 zł za 11 miesięcy od lutego do grudnia po 2.000 zł łącznie 23.800 zł; 1964 roku - za 12 miesięcy po 2.000 zł = 24.000 zł; 1965 roku za 6 miesięcy od stycznia do czerwca po 2.300 zł = 13.800 zł za 6 miesięcy od lipca do grudnia po 2.400 zł = 14.400 zł, łącznie 28.200 zł. W okresie zatrudnienia w Państwowym Ośrodku (...) w G. począwszy od 1 października 1970 roku wnioskodawca pobierał wynagrodzenie miesięczne (zasadnicze) w wysokości 3.700 zł, za III kwartał 1970 roku otrzymał premię w wysokości 1.953 zł. Pierwsze przeszerogowanie wnioskodawcy w (...) w G. do wyższej stawki płacy zasadniczej nastąpiło z dniem 1 lipca 1972 roku, na kwotę 4.000 zł. Za okres od 1 października 1970 roku do 31 grudnia 1970 roku otrzymał wynagrodzenie w wysokości 11.100 zł (3.700 x 3 m-ce). W całym 1970 roku otrzymał wynagrodzenie w kwocie 40.953 zł (27.900 zł + 1.953 zł + 11.100 zł). W latach 1977 – 1981 wnioskodawca otrzymał tytułem wynagrodzenia za pracę (wynagrodzenie zasadnicze + dodatek funkcyjny + premia) za pracę w Państwowym Ośrodku (...) w G. kwoty: 1977 roku - płaca zasadnicza, dodatek funkcyjny, premia, dodatek stażowy opisany poza wypłatą łącznie 88.884 zł. 1979 roku - płaca zasadnicza, dodatek funkcyjny, premia, dodatek stażowy opisany poza wypłatą łącznie 96.171 zł, 1980 roku - płaca zasadnicza, dodatek funkcyjny, premia, dodatek stażowy opisany poza wypłatą łącznie 96.061 zł, 1981 roku - płaca zasadnicza, dodatek funkcyjny, premia, dodatek stażowy opisany poza wypłatą dodatek mieszkaniowy i ekwiwalent za węgiel oraz rekompensata za 3 miesiące dla pracownika do 30 listopada 1981 roku łącznie 111.583 zł. Nie przyjęto za miesiąc grudzień 1981 roku wynagrodzenia pracownika zastępczego Pana W. W. ponieważ w miesiącu grudnia 1981 roku Pan K. nie pracował w Libii (przebywał na urlopie bezpłatnym). W okresie pracy wnioskodawcy za granicą w Libii (od 21 stycznia 1982 roku - 31 grudnia 1982 roku) współpracował W. W. otrzymywał wynagrodzenie (płaca zasadnicza, dodatek funkcyjny, premię, dodatek stażowy, dopłatę mieszkaniową, ekwiwalent za węgiel oraz

rekompensatę z tytułu podwyżki cen) w wysokości 161,095 zł. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. po uwzględnieniu wynagrodzeń wnioskodawcy wynikających z kartotek wynagrodzeń za lata 1977 – 1981 oraz za rok 1982 z kartotek wynagrodzeń W. W. po skorygowaniu wynagrodzeń za rok 1973 i 1974 (w roku 1973 dodano kwotę 1.300 zł wypłaconą w miesiącu kwietniu 1994 roku - łącznie przyjęto 74.970 zł, W roku 1974 pomniejszono o kwotę 1.300 zł wypłaconą w kwietniu 1974 roku za kwiecień 1973 roku łącznie przyjęto kwotę 52.335 zł.), ponownie ustalili wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury z 20 najkorzystniejszych lat: 1961 – 1974, 1977 – 1982 roku w wysokości 150,88%. Decyzją z dnia 26 lipca 2011 roku przeliczył emeryturę od 1 czerwca 2011 roku przy zastosowaniu w podstawie wymiaru wwpw 150,88% wysokość emerytury wzrosła do kwoty 2.643,15 zł. Wnioskodawca po otrzymaniu nowej decyzji z dnia 26 lipca 2011 roku oświadczył, iż nie kwestionuje wyliczonego wwpw, podtrzymał dotychczasowe roszczenie o wyliczenie wwpw przy przyjęciu wynagrodzeń wpisanych w legitymacji ubezpieczeniowej z lat 1963 – 1965 i 1970. Przedłożona przez wnioskodawcę legitymacja ubezpieczeniowa we wpisach zarobków z lat 1963 – 1965 posiada wyraźne poprawki (przerobienia) wpisów, tj. w wpis o treści „1963” został nadpisany na treść „1962” (nadpisano cyfrę 3 na cyfrę 2), analogicznie rok 1964 nadpisano na 1963 i 1965 na 1964. Nadto w roku „1964”, „1965”, „1966” wpisano kwoty wynagrodzenia dwoma rodzajami tuszu ciemniejszym i jaśniejszym, za te lata brak jest także imiennej pieczętki upoważnionego pracownika kadr, taka pieczętka jest dopiero przy wpisie za rok 1967.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Opolu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 9 listopada 2011 roku umorzył postępowanie w części dotyczącej ustalonego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przyjętego w decyzji z dnia 26 lipca 2011 roku i zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 26 lipca 2011 roku w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy prawo do ponownego przeliczenia wysokości emerytury przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 150,88% od dnia 1 grudnia 2009 roku, w pozostałej części odwołanie oddalił.

W uzasadnieniu do wyroku Sąd Okręgowy wskazał, iż jeżeli chodzi o wynagrodzenia z lat 1963, 1964, 1965 to nie do przyjęcia są twierdzenia wnioskodawcy, że zapisy w legitymacji „nie są poprawiane” i w tych latach „pod lupą” można dostrzec pieczęcie imienne. Zapisy z tych lat noszą wyraźne ślady przerabiania, tj. nadpisywania cyfr w oznaczeniach kolejnych lat – z 1962 na 1963, z 1963 na 1964, z 1964 na 1965. Poza tym nie ma śladu imiennej pieczęci kierownika sekcji księgowości, jaka pojawia się dopiero we wpisie z roku 1967 a pracownicy Fabryki (...) w B. przesłuchani w sprawie świadkowie: J. C. zatrudniona w sekcji rachunkowej w latach 1964 – 1985 i J. M. kierownik sekcji płac w latach 1954 – 1969 nie potwierdziły faktu dokonania przez nie poprawek w legitymacji ubezpieczeniowej. Trzeba też podkreślić, że za te lata w aktach emerytalnych są oryginalne angaże płacowe wnioskodawcy z Fabryki (...) w B., w których wykazano stawki i wysokość wynagrodzenia zasadniczego. Wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej są dowodem pomocniczym jedynie w wypadku braku innych dowodów płacowych i tylko jeżeli nie budzą wątpliwości. W tej sprawie przesłanki te nie były spełnione. Słusznie więc, zdaniem Sądu Okręgowego, ZUS wyliczył wnioskodawcy w tych latach kwoty wynagrodzenia zasadniczego na podstawie tychże angaży, bez premii – ponieważ angaże nie wymieniają kwoty premii a jedynie niektóre wskazują na prawo do premii uznaniowej, bliżej nieokreślonej. To samo dotyczy wpisu w legitymacji z 1970 roku za okres zatrudnienia w Fabryce (...) w B.. Za dalszy okres tego tj. od 1 października 1970 roku w Państwowym Ośrodku (...) w G. wynagrodzenie wnioskodawcy można wyliczyć z przedłożonego w oryginale angażu płacowego, tak jak to zrobił ZUS. Sąd Okręgowy uznał, iż w tym wypadku również nie było podstaw do przyjęcia zapisu z legitymacji ubezpieczeniowej, tym bardziej że zapisy za w/w poprzednie lata – niezgodne z kwotami wyliczonymi na podstawie angaży – uznać należało za niewiarygodne. Natomiast za lata 1977 – 1981 są w aktach emerytalnych prawidłowo (bez skreśleń) sporządzone listy płac z Fabryki (...) w B.. Nie ma więc podstaw by kwoty wynagrodzenia zastępować wpisami z legitymacji ubezpieczeniowej. W oparciu o przedmiotowe kartoteki płacowe ZUS wyliczył wynagrodzenie wnioskodawcy z lat 1977 – 1981 uwzględniając wszystkie składniki wynagrodzenia od których był obowiązek opłacania składki na ubezpieczenie społeczne tj. płacę zasadniczą, dodatek funkcyjny, dodatek stażowy, premię, a w 1981 roku dodatek mieszkaniowy. Ponieważ w 1982 roku wnioskodawca zatrudniony był za granicą organ rentowy prawidłowo zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad ustalenia podstawy wymiaru emerytury i rent przyjął w podstawie wymiaru emerytury za rok 1982 wynagrodzenie pracownika zastępczego W. W. zatrudnionego na najbardziej zbliżonym stanowisku do stanowiska na jakim był zatrudniony wnioskodawca przed wyjazdem za granicę. Prawidłowo również, zgodnie z danymi z list płac, organ rentowy ustalił wysokość wynagrodzenia wnioskodawcy z lat 1973 – 1974 dokonując odpowiednich korekt. Sąd Okręgowy uznał,

iż ustalony przez ZUS w decyzji z dnia 26 lipca 2011 roku wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury z 20 najkorzystniejszych lat 1961 – 1974, 1977 – 1982 w wysokości 150,88% jest prawidłowy. Jednocześnie Sąd Okręgowy niezasadne jest stanowisko ZUS w części dotyczącej przyjętej w decyzji z dnia 26 lipca 2011 roku daty wypłaty podwyższonego świadczenia, bowiem wnioskodawca już w 2003 roku składając wniosek o ponowne przeliczenie podstawy wymiaru przedłożył wymagane przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń dokumenty takie jak legitymację ubezpieczeniową z Fabryki (...) w B. oraz kartoteki płacowe z lat 1978 – 1981 a do wniosku z dnia 15 grudnia 2009 roku o ponowne przeliczenie świadczenia – dołączył umowę z dnia 17 grudnia 1981 roku z Centrum (...) w W. o skierowanie do pracy w Libii na okres od 21 stycznia 1982 roku do 20 stycznia 1983 roku. Stosownie więc do treści art. 100 ust. 1 w związku art. 133 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wnioskodawcy przysługuje prawo do podwyższonego świadczenia od miesiąca złożenia wniosku tj. od 1 grudnia 2009 roku.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, który zaskarżając wyrok w części tj. w pkt I wyroku dotyczącym umorzenia postępowania zarzucił mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku poprzez przyjęcie, iż wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej były poprawiane i nie mogą być podstawą do wydania wyroku. Wskazując na powyższy zarzut wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I i uwzględnienie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji zgromadził w sprawie wystarczający materiał dowodowy, a jego ocena nie narusza granic zastrzeżonych dla swobodnej oceny materiału dowodowego (art. 233 § 1 kpc). Wbrew zarzutom podnoszonym w apelacji, Sąd I instancji wydał trafne rozstrzygnięcie znajdujące uzasadnienie w całości sprawy oraz treści obowiązujących przepisów, a Sąd Apelacyjny aprobując w pełni te ustalenia, przyjmuje je za własne bez potrzeby szczegółowego ich przytaczania.

Spór w sprawie ogniskował się zasadniczo wokół ponownego wyliczenia wysokości wskaźnika podstawy wymiaru należnej mu emerytury a co za tym idzie wysokości wypłacanej wnioskodawcy emerytury.

Zgodnie z treścią art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004, Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego: z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia lub z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176 lub też z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty, pod warunkiem, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

W rozumieniu powyższych przepisów ustalenia Sądu Okręgowego w zakresie wysokości należnej wnioskodawcy emerytury są prawidłowe. W szczególności, co zasadnie uznał Sąd Okręgowy, iż zapisy w legitymacji ubezpieczeniowej dotyczące wynagrodzeń z lat 1963, 1964, 1965 są poprawiane i brak jest pieczęci imiennej pracownika podpisującego. Analiza legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy prowadzi od wniosku, iż zapisy dotyczące lat 1962 – 1965 noszą wyraźne ślady zmiany w szczególności nadpisywanie pisma innym kolorem atramentu. W tym kontekście niezasadny jest zarzut wnioskodawcy, iż zmiany te są dokonane tym samym długopisem. Ponadto wskazać należy, iż osoby które, zdaniem wnioskodawcy miały dokonywać tych zmian, zeznając w charakterze świadków nie potwierdziły jakoby cokolwiek zmieniały w legitymacji wnioskodawcy. Ponadto co zauważył Sąd Okręgowy w aktach wnioskodawcy brak jest innych dokumentów potwierdzających wskazywane przez niego wysokości zarobków. Słusznie zatem uznał organ rentowy a po nim Sąd Okręgowy, iż nie ma podstaw by kwoty wynagrodzenia zastępować wpisami z legitymacji

ubezpieczeniowej. Słusznie zatem Sąd Okręgowy umorzył w tym zakresie postępowanie w zakresie zmienionej przez organ rentowy decyzji.

Sąd Apelacyjny w pełni zgadza się z ustaleniami dokonanyymi przez Sąd I instancji. Natomiast zarzuty wnioskodawcy opierające się jedynie na zarzucie dokonania odmiennego wyliczenia należnej mu emerytury niezgodnego z obowiązującymi przepisami prawa, nie mogą znaleźć uznania w kontekście zgromadzonego materiału dowodowego.

Z wymienionych względów Sąd Apelacyjny orzekł o oddaleniu apelacji na podstawie art. 385 kpc.

R.S.